



# Πρόγραμμα «ΝΕΡΟ ΓΙΑ ΤΟ ΑΥΡΙΟ»

1η Συνάντηση των Συν-σχεδιαστών

16 Μαρτίου 2021, 16:00-18:00

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021



Συγγραφική ομάδα:

Αλαμάνος Άγγελος, Πλιάκου Τατιάνα, Τριτοπούλου Έφη, Κουντούρη Φοίβη, Παπαδάκη Λυδία

Στην πρώτη συνάντηση του προγράμματος «Νερό για το Αύριο», για τη μετάβαση σε ένα βιώσιμο μοντέλο διαχείρισης των υδατικών πόρων, το πρώτο στάδιο αφορούσε στη γνωριμία μεταξύ των συν-σχεδιαστών και της επιστημονικής ομάδας.

Ως σκοπός των μηνιαίων συναντήσεων προσδιορίστηκε ο από-κοινού σχεδιασμός και η διαμόρφωση του μονοπατιού δράσεων που θα αναδείξουν λύσεις (τεχνολογικές, χρηματοδοτικές, κ.α.) οι οποίες θα προωθήσουν τη βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων στη Θεσσαλία, με στόχο να δημιουργηθούν, παράλληλα, πολλαπλασιαστικά οφέλη και για τις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας.

Επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος είναι η Καθηγήτρια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών κα **Φοίβη Κουντούρη**, η οποία είναι Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιστημονικής Ένωσης Οικονομολόγων Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων EAERE, συνεργάτης καθηγήτρια στο Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας «Αθηνά», συμπρόεδρος του Δικτύου Αειφόρου Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών – Ευρώπης UN SDSN και Ελλάδος, πρόεδρος του Διεθνούς Κέντρου Ερευνών για το Περιβάλλον και την Οικονομία ICRES και πρόεδρος του επιστημονικού συμβουλευτικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Δασικού Ινστιτούτου.

Αρχικά, η Καθ. Φοίβη Κουντούρη παρουσίασε το Πρόγραμμα «Νερό για το Αύριο» και τόνισε ότι μέσω της συνεργασίας εκπροσώπων της πολιτείας, της κοινωνίας των πολιτών, επιστημόνων, ερευνητών και παραγωγών θα καταστεί εφικτό να διαμορφωθούν από κοινού επιχειρησιακά σχέδια, εναρμονισμένα με τις ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές, που θα διευκολύνουν τη μετάβαση στην αειφόρο διαχείριση των υδάτινων πόρων στη Θεσσαλία αλλά και ευρύτερα σε εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η Καθ. Φοίβη Κουντούρη παρουσίασε εν συντομία το πολιτικό πλαίσιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη, ήτοι την Ατζέντα του ΟΗΕ 2030 με τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (SDGs), τη Συμφωνία των Παρισίων, την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα οποία θέτουν τα θεμέλια και αποτελούν εργαλεία χρηματοδότησης για την υλοποίηση σχεδίων που θα επιφέρουν βιώσιμη γεωργία και βιώσιμη διαχείριση υδατικών πόρων. Καταληκτικά, η Καθ. Φοίβη Κουντούρη παρουσίασε τη μεθοδολογία καινοτομικού μετασχηματισμού συστημάτων, που θα εφαρμοστεί με σκοπό να οδηγήσει στην επίτευξη ενός νέου αειφόρου συστήματος γεωργίας στη Θεσσαλία.

Ακολούθησε η παρουσίαση των μελών της Επιστημονικής Ομάδας, η οποία αποτελείται από τους παρακάτω έμπειρους επιστήμονες και ερευνητές:

Η **Δρ. Έφη Τριτοπούλου** είναι Χημικός Μηχανικός, κάτοχος διδακτορικού διπλώματος (EMΠ) με εικοσαετή εμπειρία σε μια σειρά δραστηριοτήτων R&D, ειδικευμένη στη βιώσιμη διαχείριση αποβλήτων, την κυκλική οικονομία, την ενέργεια και τα κλιματικά σχέδια. Σήμερα είναι Πρόεδρος της MKO NoWaste21, Πρόεδρος της Ένωσης Διπλωματούχων Ελληνίδων Μηχανικών (ΕΔΕΜ), Ερευνήτρια στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το ΑΘΗΝΑ ΕΚ, καθώς και μέλος του ICC Women και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ο **Δρ. Άγγελος Αλαμάνος** είναι διπλωματούχος του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2014), με διδακτορική διατριβή στο ίδιο τμήμα και μεταδιδακτορική έρευνα στο Water Institute του Πανεπιστημίου του Waterloo του Καναδά και στο Νορβηγικό Ινστιτούτο Βιο-οικονομίας (N.I.BIO).

Η **Τατιάνα Πλιάκου**, LL.M είναι δικηγόρος MSc, με ειδίκευση στο δίκαιο του ανταγωνισμού και ενέργειας. Έχει ασχοληθεί εκτενώς με την προστασία και τη διαχείριση των υδάτων και έχει

συμμετάσχει στην εκπόνηση ερευνητικών μελετών σχετικών με την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, την εξάλειψη της ρύπανσης, την προστασία της βιοποικιλότητας και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Έχει εργαστεί σε διεθνείς δικηγορικές εταιρείες στη Γερμανία.

Η **Λυδία Παπαδάκη**, ΜΑ είναι υποψήφια διδάκτορας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (υπότροφος της Ακαδημίας Αθηνών), Manager του Δικτύου Λύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών και του EIT Climate-KIC Hub Greece, ενώ διαθέτει μεταπτυχιακό στα Οικονομικά και την Πολιτική της Ενέργειας και Περιβάλλοντος από το University College London (UCL) καθώς και πτυχίο στην Οικονομική θεωρία και πολιτική από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ).

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες πήραν το λόγο και συστήθηκαν:

Η κα **Φάλια Οικονόμου**, Καθηγήτρια Γεωργίας στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, η οποία συνεργάζεται με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία στο πρόγραμμα συμβολαϊκής καλλιέργειας που εφαρμόζει εδώ και χρόνια με επιτυχία. Ειδικεύεται στα φυτά μεγάλης καλλιέργειας όπως το βαμβάκι, τα σιτηρά και ο αραβόσιτος. Η έρευνά της αποσκοπεί στην εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης καλλιεργειών και ειδικότερα στην εφαρμογή κωδίκων ορθής πρακτικής με στόχο την υλοποίηση προγραμμάτων για τη βιωσιμότητα του αγροτικού περιβάλλοντος. Η κα Οικονόμου ανέφερε ότι οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες όπως το κριθάρι και το σιτάρι μπορούν να αλληλεπιδράσουν με τους φορείς που σχετίζονται άμεσα με το νερό και να συνεισφέρουν στη διαχείριση και τη διαθεσιμότητα του εδαφικού νερού και να συμβάλλουν με αυτόν τον τρόπο στην αειφορία.

Ο κ. **Ελευθέριος Ευαγγέλου**, είναι εδαφολόγος και εκπροσωπεί το Ινστιτούτο Βιομηχανικών και Κτηνοτροφικών Φυτών του ΕΛΓΟ Δήμητρα όπου ασχολείται με τη σημειακή διαχείριση. Το Ινστιτούτο έχει μακρά εμπειρία σε ερευνητικά προγράμματα για τη διαχείριση του νερού και ειδικότερα σε προγράμματα που έχουν ως αντικείμενο τη γεωργία ακριβείας. Ο κ. Ευαγγέλου υποστήριξε ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, κυρίως για τη νέα γενιά αγροτών, με τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Ο κ. **Γεώργιος Αραμπατζής**, είναι Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Εδαφοϋδατικών Πόρων του ΕΛΓΟ Δήμητρα και ασχολείται ενεργά με τη διαχείριση του νερού και τις αρδεύσεις.

Ο κ. **Κώστας Γκούμας**, είναι πρώην διευθυντής του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Κεντρικής Ελλάδος και διαχειριστής του website yrethe.gr, ενός ιστοτόπου που ασχολείται με τους υδάτινους πόρους και το περιβάλλον της Θεσσαλίας. Ο κύριος Γκούμας ανέφερε ότι προσδοκά στον προσδιορισμό και την επικοινωνία των πραγματικών προβλημάτων της διαχείρισης του νερού στη Θεσσαλία μέσω του Προγράμματος «Νερό για το Αύριο».

Ο κ. **Αθανάσιος Μαρκινός**, είναι Πρόεδρος του ΤΟΕΒ Ταυρωπού Καρδίτσας, μη κερδοσκοπικού οργανισμού που χρησιμοποιεί νερό από τη λίμνη Πλαστήρα για άρδευση. Ο κ. Μαρκινός ανέφερε ότι έχουν γίνει αξιολογικές προσπάθειες σχετικά με τη σύγχρονη προσέγγιση διαχείρισης του νερού μέσω σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθοδολογιών.

Ο κ. **Ευάγγελος Χατζηγιαννάκης**, είναι ερευνητής του Ινστιτούτου Εδαφοϋδατικών Πόρων του ΕΛΓΟ Δήμητρα και ασχολείται, στο πλαίσιο προγραμμάτων, με τη διαχείριση του νερού και του εδάφους. Ειδικότερα έχει συμμετάσχει σε προγράμματα άρδευσης βαμβακιού, ανακυκλώσιμων νερών και σε άλλα προγράμματα σχετικά με τις ανάγκες των καλλιεργειών.

Ο κ. **Φάνης Γέμτος**, είναι ομότιμος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, πρώην Διευθυντής του Εργαστηρίου Γεωργικής Μηχανολογίας και έχει ασχοληθεί με θέματα κατεργασιών εδάφους, φυτοκάλυψης εδάφους, προστασίας από διάβρωση, αύξησης οργανικής ουσίας εδάφους.

Η κα **Ελένη Κολιοπούλου** είναι Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Στερεάς Ελλάδας και εκπροσωπεί τη βιομηχανία και τη μεταποίηση. Θεωρεί ότι το ποιοτικό και σε ανταγωνιστικές τιμές νερό είναι εξαιρετικής σημασίας, για τη βιώσιμη ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

Ο κ. **Μάριος Πρατόπουλος** είναι επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται στο χώρο της γεωργίας ακριβείας. Ειδικότερα ασχολείται με τις νέες τεχνολογίες που σχετίζονται με τη γεωργία ακριβείας όπως ρομποτική, drones, πολυσένσορς σε θερμοκήπια, με τις οποίες επιδιώκεται η μείωση της κατανάλωσης του νερού για τους παραγωγούς.

Η κα **Διονυσία Αυγερινοπούλου** είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος και της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων της Βουλής. Έχει διατελέσει Πρόεδρος του κύκλου βουλευτών της Μεσογείου για τα θέματα βιώσιμης ανάπτυξης και διαχείρισης υδάτων, καθώς και Αντιπρόεδρος του Παγκόσμιου Οργανισμού για το Νερό στη Στοκχόλμη.

Ο κ. **Κώστας Γιαννακός** είναι Πρόεδρος του Γεωπονικού Συλλόγου Λάρισας, ενός συλλόγου που απαριθμεί περίπου 1200 μέλη. Ο κύριο Γιαννακός επεσήμανε ότι δεν υπάρχει εθνική αγροτική πολιτική και ότι το μεγαλύτερο μέρος των καλλιεργήσιμων στρεμμάτων στη Θεσσαλία είναι σιτηρά.

Η κα **Ράνια Σαββάκη**, εκπρόσωπος της Πρεσβείας της Ολλανδίας, τόνισε τη σπουδαιότητα της συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Ολλανδίας σε θέματα διαχείρισης νερού, καθώς οι Ολλανδοί είναι πρωτοπόροι στον τομέα αυτό ενώ παράλληλα ανέφερε ότι η Πρεσβεία μπορεί να συνεισφέρει στο Πρόγραμμα σε θέματα γνώσεων και ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ των δύο χωρών.

Ο κ. **Γιώργος Σαχίνης** είναι Προϊστάμενος Αξιολόγησης και Υποστήριξης Νέων Δραστηριοτήτων της ΕΥΔΑΠ, η οποία ερευνά την κυκλική οικονομία. Ο κ. Σαχίνης είναι επίσης μέλος ενός διεθνούς φορέα που έχει ως στόχο τις συνέργειες φορέων ύδρευσης και αποχέτευσης για την επίτευξη των βιώσιμων στόχων ανάπτυξης.

Ο κ. **Ευάγγελος Παναγιώτου** είναι Αντιπρόεδρος του Αγροτικού Συνεταιρισμού Θεσσαλίας ΘΕΣΓΗ. Ο κ. Παναγιώτου τόνισε την ύπαρξη του προβλήματος με το νερό στη Θεσσαλία και ανέφερε ότι για το σκοπό αυτό συνεργάζονται με τον Γεωπονικό Σύλλογο Λάρισας.

Ο κ. **Μιχάλης Στάγκος** είναι Συνιδρυτής του Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού Industry Disruptors Game Changers, που εκπροσωπεί τον τομέα τροφίμων του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Τεχνολογίας και Καινοτομίας στην Ελλάδα - EIT Food Hub Greece. Ο κ. Στάγκος επεσήμανε ότι μέσω της συνεργασίας μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις πολλές ευκαιρίες που παρουσιάζονται στο ευρωπαϊκό περιβάλλον.

Ο κ. **Νικόλαος Δέρκας** είναι Καθηγητής στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ειδικεύεται σε θέματα αρδεύσεων, υδραυλικών έργων στη γεωργία και στη διαχείριση του νερού και συνεργάζεται με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία στο πρόγραμμα συμβολιακής καλλιέργειας. Ο κ. Δέρκας ανέφερε ότι η διαχείριση του νερού στην Ελλάδα απέχει πολύ από τα δυτικοευρωπαϊκά

πρότυπα και ότι η κατάσταση δεν έχει βελτιωθεί παρά τις εισηγήσεις που έχουν γίνει. Ωστόσο, τελευταία γίνονται προσπάθειες προς μία καλύτερη διαχείριση υδατικών πόρων.

Ο κ. **Βασίλης Κωτούλας** είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του Προγράμματος Συμβολαιακής Καλλιέργειας της Αθηναϊκής Ζυθοποιίας. Ο κ. Κωτούλας ανέφερε ότι προσδοκά, από τις συναντήσεις των συν-σχεδιαστών, τη διαμόρφωση μιας πρότασης που θα διαφυλάττει το νερό ως φυσικό πόρο, για τη συνέχιση της ζωής του πλανήτη χωρίς ωστόσο να επιβαρυνθεί το ήδη περιορισμένο γεωργικό εισόδημα του Έλληνα αγρότη.

Ο κ. **Δημήτρης Καλφούντζος** είναι Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο Τμήμα Γεωπονίας και Αγροτεχνολογίας, ειδικεύεται στη διαχείριση εδαφοϋδατικών πόρων και έχει κάνει πολλές εδαφολογικές και αρδευτικές μελέτες. Ο κ. Καλφούντζος τόνισε ωστόσο ότι δεν υπήρχε ποτέ σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή.

Ο κ. **Ευκλείδης Παπαδόπουλος** είναι γεωπόνος στον Αγροτικό συνεταιρισμό Νίκαιας.

Αφού συστήθηκαν όλοι οι συμμετέχοντες, η επιστημονική ομάδα παρουσίασε την ηλεκτρονική πλατφόρμα συμμετοχικού σχεδιασμού MIRO στην οποία συνδέθηκαν όλοι οι συμμετέχοντες για μία σύντομη εκπαίδευση.

Εν συνεχεία, τέθηκε το πλαίσιο της συζήτησης της επόμενης διαδικτυακής συνάντησης των Συν-σχεδιαστών, που προγραμματίστηκε για τις 20 Απριλίου 2021 και ώρα 16:00 – 18:00. Θα γίνει μία σύντομη παρουσίαση μιας περίπτωσης «καλής πρακτικής» και ανάλυση των προκλήσεων της λειψυδρίας στη Θεσσαλία. Τέλος, θα χαρτογραφηθεί το πρόβλημα και θα ακολουθήσει παρουσίαση από την επιστημονική ομάδα για την υφιστάμενη κατάσταση.